

AFSNIT I

*Dansk rets almindelige regler om opfyldelse af traktatmæssige forpligtelser**I. Traktater og den folkeretlige sædvaneret*

De folkeretlige regler, der regulerer den danske stats forhold til andre stater og til mellemfolkelige institutioner, beror i det væsentlige dels på de *traktater*, Danmark har indgået eller har tilsluttet sig, dels på den såkaldte *folkeretlige sædvaneret*.

I overensstemmelse med sædvanlig juridisk sprogbrug anvendes udtrykket »*traktat*« i det følgende som en samlebetegnelse for de folkeretlige regler, to eller flere stater (eller eventuelt mellemfolkelige institutioner) ved aftaler er blevet enige om at anvende på deres indbyrdes forhold.

Den *folkeretlige sædvaneret* anvendes som betegnelse for de folkeretlige regler, der forudsætningsvis kommer til udtryk i staternes handlemåde.

Selv om staterne på et bestemt område altid iagttager samme handlemåde, kan denne dog ikke uden videre tages som udtryk for en folkeretlig retsædvane. Dette beror på, at staterne ofte lader sig motivere til en bestemt optræden af andet end rent retlige overvejelser, f.eks. af hensynet til at styrke eller udvikle de venskabelige forbindelser. Kun i det omfang handlemåden afspejler en underliggende retsindstilling – en følelse af, at den fulgte handlemåde har været folkeretligt påbudt, berettiget eller lignende – får den karakter af en folkeretlig sædvaneretsregel.¹

Bl.a. som følge af de nævnte forhold kan der ofte herske begrundet tvivl om indholdet og rækkevidden af en folkeretlig retssædvane, herunder om, hvorvidt retssædvanen er almindelig eller kun bindende for forholdet mellem enkelte stater.

Den folkeretlige sædvaneret kan normalt fraviges mellem parterne ved traktat.

I det følgende anvendes udtrykket »folkerettens almindelige regler« i det væsentlige som ensbetydende med den almindelige folkeretli-

ge sædvaneret.

2. Indholdet af traktatmæssige forpligtelser

De folkeretlige forpligtelser, som den danske stat har påtaget sig og fremtidig påtager sig ved indgåelse af traktat med andre stater eller med mellemfolkelige institutioner, kan have meget forskelligt indhold.

Med nogen forenkling kan det dog siges, at en traktatmæssig forpligtelse for den danske stat typisk vil gå ud på, at danske myndigheder skal foretage, eller omvendt undlade at foretage, nærmere angivne faktiske handlinger eller retlige dispositioner. Den danske stat har derfor opfyldt sine folkeretlige forpligtelser efter en indgået traktat, så længe danske myndigheder faktisk optræder i overensstemmelse med traktatens krav (løbende opfyldelse).

Dette udgangspunkt medfører på den ene side, at det ikke ubetinget vil være tilstrækkeligt for den danske stat til opfyldelse af en indgået traktat at bringe gældende dansk lovgivning i overensstemmelse med traktatens indhold (abstrakt opfyldelse); det afgørende er, at der faktisk sker en løbende opfyldelse af traktatens bestemmelser i dansk forvaltning og retspleje. På den anden side er opretholdelsen af en vis lovgivningstilstand ikke i sig selv folkeretsstridig, blot fordi den åbner mulighed for, at danske myndigheder med hjemmel i gældende lovgivning kan optræde på en måde, der er i strid med traktaten; det afgørende er, om denne mulighed faktisk udnyttes.²

Det angivne udgangspunkt kan fraviges ved traktat. Det forekommer således, at en traktat forpligter staterne til at gennemføre eller opretholde bestemte regler i lovs form, ja endog som grundlov.³

Hvis forholdet ikke på denne måde er reguleret ved traktat, står det efter folkerettens almindelige regler en stat, der har indgået eller tilsluttet sig en traktat, frit for, i hvilket om-